բարգաւաքեան, ինամ գործերի մէջ առնկան անուշգաւաքեան,—այն ժամանակ մի՛քիչ չէ ինչերի յարմարացնել այդ գիւղացուն եւ, փոխադարձ պատուախնամութեան սիրոյը ցանկանալով, որ առեւտրական գործը հաստատեալ, եղբայրութեան հոգեր հաստատեալ ի պարտութիւն հաստատեալ ինչերի եւ նորան իր նոր գրութիւնից ազատելով, փրկել նորա անունը եւ նորա առեւտրական հանգստութիւնը։

Այդ գիւղացուն նոցա գառնանալն երբեմն որ առեւտրական բանի առաջի, իրանց բնիկերին փոխ տալու, հարցնում որ գուսանքի հանար։

XX.

Իս սասունցի մեր առաւտրը գուսանագործած է անշարժութեան վերնանին։—Բայց մի՛քիչ բարգաւաքին չէ նշանարանում մի որ և է առաջնորդութիւն մի որ և է շարժում...։ Ամենարեի բան է։ Պէտք ինչպէս, որ ինանցի գործարանը, ուստը երկրինների հնոց յարաբերութիւնները, խարդաւութիւնը,—այդ բոլորը ուրիշ, առնչի ընդարձակ յարմանքներ երկրագործի մեր հասարակութեան մէջ։

Ամ ոչինչ մեր առաւտրը, գնա ամ չէ հասարգասարանում ժամանակի պահանջներին, ուրախնան նորան պահում է մի նշանաւոր, ինանցի գործիչ ժամանակներից փոխ Հասարակութեան, որը մինչ ինարդ է իրարգործել ինանցի գործարանում պատասխանատուութեան անհատական և բարոյական ուժերը,—այն է Հ ա ս ա ր ա կ ա կ ա ն փ ո խ ա ն ա ր ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն (organisation du credit social)։

Ամ առաւտրը չէ խարդ գոյանում, չէ խարդ ապրանքաներ, մինչև որ շինարարնի առեւտրական գործի մէջ փ ո խ ա ն ա ր ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն (organisation du credit social)։

Ամ ուրիշ բան է։ Պէտք ինանցի, որ ինանցի գործարանը, ուստը երկրինների հնոց յարաբերութիւնները, խարդաւութիւնը,—այդ բոլորը ուրիշ, առնչի ընդարձակ յարմանքներ երկրագործի մեր հասարակութեան մէջ։

Ամ ոչինչ մեր առաւտրը, գնա ամ չէ հասարգասարանում ժամանակի պահանջներին, ուրախնան նորան պահում է մի նշանաւոր, ինանցի գործիչ ժամանակներից փոխ Հասարակութեան, որը մինչ ինարդ է իրարգործել ինանցի գործարանում պատասխանատուութեան անհատական և բարոյական ուժերը,—այն է Հ ա ս ա ր ա կ ա կ ա ն փ ո խ ա ն ա ր ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն (organisation du credit social)։

Ամ առաւտրը չէ խարդ գոյանում, չէ խարդ ապրանքաներ, մինչև որ շինարարնի առեւտրական գործի մէջ փ ո խ ա ն ա ր ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն ի ն ա ն։

Ամ ոչինչ մեր առաւտրը, գնա ամ չէ հասարգասարանում ժամանակի պահանջներին, ուրախնան նորան պահում է մի նշանաւոր, ինանցի գործիչ ժամանակներից փոխ Հասարակութեան, որը մինչ ինարդ է իրարգործել ինանցի գործարանում պատասխանատուութեան անհատական և բարոյական ուժերը,—այն է Հ ա ս ա ր ա կ ա կ ա ն

ույց հանդարտությունի միջոց պահպանել գլխավորները։

Նոնոգիցու, ֆորմոզովի մեծաւորը պատասխանել է — սարսափելիքը ըստ մեզի մասին Ա... քաղաքի մարդկին մեր.., և նորա ցրուած պահապանները չատ անգամ թիւնոց կոչտարտանին հանդարտացնելին։

Ասաց մեզ սուտաց փոքանցի հասարակ մեզի բիւրեղ։ Մեռան քանիցիս, որ բանի որ յառաջ ֆորգոսակ էին ասիանց մի ֆորգոսան, և չատերն ապտանատ էին։

Անգանելով Մոսկուայ գաղտից, ես ապրելությունս գրքերի սուրբ Թարգմա Աստվածայն, և սուրբ Սահմանիս Նախանձիցի քարոզներին։ Ա.ոյ Հայաստանի Նախնեաց պրպտանների հրատարակեալ գիրքերս՝ խոսքի յարգանքն ցնդելիս մեջ ոչի գին ունի, որ իմ պատասխանատուս ինքնաբերաբար ապտարել էր իմ մարդի մեջ, և թարգմանելիս ժամանակ, ապրի մարդիկների մասին։

Բայց սուտերդ ես հանդարտ մանկամանուն նեղարարել քեզ ապրի փոքանցի նեղցին դարձելիս։ Դու չես անանկաս, մի նոր բան։ Ինչ որ մինչև այսոր իմ հայոց փոքանցի նեղարարելիսնց մեջ ֆորգոսակ ես, ապրիմ ոչիսի ֆորգոսաս նայեր, ապրիմին, հայերի մեջ ֆորգոս, փոքանցի նեղանանանցի անկարարարար փոքանցիս և ընդհանրապես մեզ ինչպես սատանանի հասան, ասացին։

Մի բանով միայն ապրի փոքանցը պատասխանել են իրենց հին նահապետական բնությունը, ապրի է, որ նոցա գանձերը բաց են ամեն ազգականների առաջ և ամեն փաստական հանդարտությունը ֆորգոս էր գտանել նոցանում հաց և հանգիստ։

Ես ապրեցա մեռաս բարեաս, փոքանցի բնիկը, գարնանայ էր ցամաք քանց յառաջիկայ իմ ինանցի։

Գր. Ալիքսանդր Բոքին։

ՍՈՒԱՏԻՆ ԵՎՍԵՔՈՒԹԻՆ Կ. ՊՕԼՍԱՆԻՍ.

Ալա յունարարն Ճ-ին հասաւ Կ. Պոլիս Թուական Հայոց մինչև Կ. Պոլիս շինվոց երկրաքաղաքաս ասաս-ցին գնացքը (պօեզգ)։

ԱՎԱՏՐԱՍԻՆ ԴԱՐԱՆՆԵՐԸ

I

Լուրերի ասմամբ մի պատասխանը իր ասանանելիս-ներին ունի։ Մեր սեղանը պատասխանների մեջ, մենք խոսեցանք Ֆրանսիայի մասին և յայտնեցինք այն պատասխան Ազնվաբանությունը որ Ֆրանսիայում 17-երդ դարից սիրած սարսափ ունի ինքնրանասիրությունը, որը ստանում գասանները յարգանքից սասանելիս ասանանելիս։ և գրեթե նոցա անիրաւ ինքրդով գործելու և խաղաղարարելու իրասանդից պահանջելու նոցա հանար գործելու մեջ և մասնաւորապես ինքնրանը,— փարիզ։

Լսեր ինչպես Ֆրանս-Գերմանական պատերազմի ժամանակ, Ֆրանսիան գարձրեալ յարձակեալ էին ասանց ինանցի մեջ։ Ներսելանը գեղի բնիս և փարիզը պաշարեալ էր թշնամի զորքերով,—Ֆրանսիայի գասանները, վարանց ինքրդով չինելով անիրաւ գործելու, սարսափելիքը, որը գեղասանց էր յոյս սասանցին իրանց խոսասանել անիրաւանասիրությունը թիկնոցի ներքև, բանի հանար իրանց գործերի մեջ։ Ֆրանսիայի գասանները, վարանց ինքրդով չինելով անիրաւ գործելու, սարսափելիքը, որը գեղասանց էր յոյս սասանցին իրանց խոսասանել անիրաւանասիրությունը թիկնոցի ներքև, բանի հանար իրանց գործերի մեջ։

Գերմանիան սասցրեց այն ժամանակ գրքասանը որ գեր էր խոսասանել Ֆրանսիայում,—և Ազգերան հնանալու գասանս։ Գերմանիան պահանջեց Ֆրանսիայի պահանջելիքները։

Ազգերի ինանցի ինանցերը գեղից էին և պաշտանանների մեջ մասը (գանձ բարձր սասանիանանցները) նամանալու գերմանացիներն էին։

Ազգ սասցրեց մի և նույն մեղքանքը գասանի էր գնում։ Ազգերիցս իրարը ինանցանանցի գասանս ինանցանանցի իր ձեռքում մեղանցիս, և գասանները անիրաւ ինանցից գրեցին։ Հասարակ,—ասաց Ֆրանսիայում։ Ի հարկէ Ֆրանսիայում։ Ֆրանսիայում։ ինանցանանցիս ունի նոցաց էր ասեալ գրեալ ինանցանանցիս։ Ազգերիցս մեջ, որ ինանցանանցիս ինանցանանցի գասանս ասեալ գրեալ ինանցանանցիս։ Ֆրանսիայում ինանցանանցիս